Euroopa Parlament
2019-2024

Istungidokument

B9-0053/2020

13.1.2020

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

olukorra kohta Venezuelas pärast rahvuskogu uue eestseisuse ja juhatuse ebaseaduslikke valimisi (parlamentaarne riigipööre)
(2020/2507(RSP))

Jordi Cañas, Dita Charanzová, Andrus Ansip, Malik Azmani, Phil Bennion, Stéphane Bijoux, Izaskun Bilbao Barandica, Gilles Boyer, Sylvie Brunet, Catherine Chabaud, Olivier Chastel, Engin Eroglu, Fredrick Federley, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Ivars Ijabs, Irena Joveva, Ondřej Kovařík, Ilhan Kyuchyuk, Karen Melchior, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Urmas Paet, Samira Rafaela, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Nicolae Ştefănuţă, Ramona Strugariu, Hilde Vautmans, Marie-Pierre Vedrenne, Chrysoula Zacharopoulou
fraktsiooni Renew nimel

B9-0053/2020

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Venezuelas pärast rahvuskogu uue eestseisuse ja juhatuse ebaseaduslikke valimisi (parlamentaarne riigipööre) (2020/2507(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venezuela kohta, eelkõige 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas[1], 18. detsembri 2014. aasta resolutsiooni demokraatliku opositsiooni tagakiusamise kohta Venezuelas[2], 12. märtsi 2015. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas[3], 8. juuni 2016. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas[4], 27. aprilli 2017. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas[5], 8. veebruari 2018. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas[6], 3. mai 2018. aasta resolutsiooni valimiste kohta Venezuelas[7], 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni rändekriisi ja humanitaarolukorra kohta Venezuelas ning selle maismaapiiridel Colombia ja Brasiiliaga[8], 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas[9], 31. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas[10], 28. märtsi 2019. aasta resolutsiooni hädaolukorra kohta Venezuelas[11] ja 18. juuli 2019. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas[12],

– võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. jaanuari 2019. aasta, 26. jaanuari 2019. aasta, 24. veebruari 2019. aasta, 28. märtsi 2019. aasta, 4. aprilli 2019. aasta, 30. aprilli 2019. aasta, 18. juuni 2019. aasta, 16. juuli 2019. aasta, 13. augusti 2019. aasta, 27. septembri 2019. aasta, 21. detsembri 2019. aasta ja 9. jaanuari 2020. aasta avaldusi Venezuela kohta ning tema pressiesindaja 17. septembri 2019. aasta, 16. detsembri 2019. aasta ja 5. jaanuari 2020. aasta avaldusi,

– võttes arvesse nõukogu 11. novembri 2019. aasta otsust (ÜVJP) 2019/1893 (millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2017/2074 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Venezuelas)[13], millega pikendatakse praegu kehtivaid sihipäraseid piiravaid meetmeid kuni 14. novembrini 2020,

– võttes arvesse Venezuela põhiseadust,

---

[1] ELT L 285, 29.8.2017, lk 145.
[2] ELT C 294, 12.8.2016, lk 21.
[3] ELT C 316, 30.8.2016, lk 190.
[4] ELT C 86, 6.3.2018, lk 101.
[5] ELT C 298, 23.8.2018, lk 137.
[6] ELT C 463, 21.12.2018, lk 61.
[7] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0199.
[8] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0313.
[9] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0436.
[10] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0061.
[11] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0327.
[12] Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0007.
[13] ELT L 291, 12.11.2019, lk 42.

– võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,

– võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 4. juuli 2019. aasta aruannet Venezuela kohta,

– võttes arvesse 14.–15. novembril 2019 Bogotás toimunud Quito protsessi V rahvusvahelist tehnilist kohtumist,

– võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,

A. arvestades, et Venezuela põhiseaduse kohaselt valivad parlamendiliikmed igal aastal 5. jaanuaril esimehe üheks aastaks;

B. arvestades, et sündmused, mis leidsid aset rahvuskogu esimehe kavandatud valimiste ajal Venezuelas 5. jaanuaril 2020, kujutasid endast Maduro režiimi organiseeritud parlamentaarset riigipööret ning rünnakut rahvuskogu demokraatlikule ja põhiseaduslikule toimimisele;

C. arvestades, et julgeolekujõud takistasid jõhkralt rahvuskogu esimehel Juan Guaidól istungit juhatamast, mitmel opositsiooni kuuluval parlamendiliikmel ei lastud rahvuskogu hoonesse siseneda ning sinna ei pääsenud ka ajakirjanikud;

D. arvestades, et hiljuti opositsioonierakonnast korruptsioonisüüdistuste tõttu välja heidetud Luis Parra kuulutas end rahvuskogu esimeheks ning osales improviseeritud ja ebaseaduslikul ametisse vannutamise tseremoonial;

E. arvestades, et Luis Parra valimine oli kehtetu, kuna istungjärku ei olnud ametlikult avatud, kvoorumi olemasolu ei kontrollitud ega toimunud ametlikku hääletust; arvestades, et sõjaväelased kontrollisid üle tunni aja parlamendiliikmete volitusi, et viivitada istungjärgu alustamisega ja takistada rahvuskogul kvoorumi saavutamist;

F. arvestades, et mõni tund hiljem pidas enamik parlamendiliikmeid opositsiooniajalehe El Nacional peakorteris erakorralise koosoleku, millel 100 rahvuskogu liiget 167-st valisid Juan Guaidó tagasi 2015.–2020. aasta ametiaja viimaseks aastaks;

G. arvestades, et rahvuskogu 7. jaanuari 2020. aasta pidulik istung lõppes Juan Guaidó esimehena ametisse vannutamisega, vaatamata Maduro režiimile lojaalsete jõudude katsetele takistada istungi läbiviimist, tõkestades muu hulgas hoonesse sissepääsu ja lülitades seal elektri välja;

H. arvestades, et 20. mail 2018 toimunud presidendivalimised viidi läbi viisil, mis ei vasta usaldusväärsete valimiste rahvusvahelistele miinimumnõuetele; arvestades, et EL koos teiste piirkondlike organisatsioonide ja demokraatlike riikidega ei ole neid valimisi ega selle ebaseadusliku protsessi tagajärjel antud volitusi tunnistanud;

I. arvestades, et 10. jaanuaril 2019 anastas Nicolás Maduro ülemkohtu ees ebaseaduslikult ja põhiseadusliku korra vastaselt presidendivõimu; arvestades, et 23. jaanuaril 2019 vannutati Venezuela rahvuskogu õiguspäraselt ja demokraatlikult valitud esimees Juan Guaidó ametisse Venezuela ajutise presidendina kooskõlas Venezuela põhiseaduse artikliga 233;

J. arvestades, et peaaegu 60 riiki ja Euroopa Parlament on tunnustanud Juan Guaidód Venezuela seadusliku ajutise presidendina;

K. arvestades, et 16. detsembril 2019 võtsid Venezuela ülemkohus ja tunnustamata põhiseaduslik kogu veel neljalt rahvuskogu liikmelt (Jorge Millán, Hernán Alemán, Carlos Lozano ja Luis Stefanelli) ära neile põhiseadusega antud parlamendiliikme puutumatuse, mis tähendab, et nüüd on parlamendiliikme puutumatus ära võetud juba 26-lt parlamendiliikmelt; arvestades, et see peaprokuröri süüdistuste ja ülemkohtu taotluse alusel tehtud otsus on põhiseaduse sätete, õigusriigi põhimõtte ning võimude lahususe demokraatliku põhimõtte raske rikkumine;

L. arvestades, et rahvuskogu liikmete vastu käimasolev tegevus, sealhulgas 59 liikme ahistamine ja hirmutamine ebaseaduslike rühmituste ja julgeolekuorganite poolt, 29 meelevaldset kinnipidamist ja 27 sundpagulusse saatmist, takistab rahvuskogu põhiseadusekohast tööd;

M. arvestades, et inimõiguste, õigusriigi ja demokraatia olukord Venezuelas on aastaid tõsiselt halvenenud, eriti pärast Nicolás Maduro võimuletulekut vaidlustatud valimistel 2013. aastal; arvestades, et poliitilised, majanduslikud, institutsioonilised, sotsiaalsed ja mitmemõõtmelised humanitaarkriisid riigis on märkimisväärselt süvenemas; arvestades, et suurenenud ravimi- ja toidunappus, massilised inimõiguste rikkumised, hüperinflatsioon, poliitiline surve, korruptsioon ja vägivald ohustavad inimeste elu ja sunnivad neid riigist põgenema;

1. mõistab teravalt hukka Maduro režiimi parlamentaarse riigipöörde ja asjaolu, et rahvuskogul kui Venezuela õiguspärasel demokraatlikul organil takistatakse täita mandaati, mille ta on saanud Venezuela rahvalt;

2. mõistab hukka need tõsised rikkumised, mis ei ole kooskõlas rahvuskogu esimehe seadusliku valimisprotsessiga ja süvendavad veelgi Venezuela kriisi;

3. õnnitleb Juan Guaidód tema tagasivalimise puhul rahvuskogu esimeheks, hoolimata kõigist 7. jaanuari piduliku istungiga seotud probleemidest ja sissepääsul esinenud takistustest, sealhulgas asjaolu, et ta pidi koos teiste parlamendiliikmetega vägisi hoonesse sisenema;

4. kinnitab veel kord oma täielikku toetust Juan Guaidóle Venezuela seadusliku ajutise presidendina kooskõlas Venezuela põhiseaduse artikliga 233;

5. kinnitab veel kord oma täielikku toetust rahvuskogule, mis on praegu Venezuelas ainus õiguspäraselt valitud demokraatlik organ, mille volitused, sealhulgas rahvuskogu liikmete eelisõigused ja turvalisus, tuleb taastada ja säilitada;

6. rõhutab, et rahumeelse ja poliitilise lahenduseni on võimalik jõuda ainult siis, kui rahvuskogu, Venezuela ainsat demokraatlikult valitud organit, austatakse täielikult ja selle liikmed saavad oma põhiseaduslikke õigusi vabalt kasutada;

7. juhib tähelepanu sellele, et igasuguse dialoogi aluseks peab olema Venezuela rahvuskogus vastu võetud tegevuskava; rõhutab, et dialoogi peaeesmärk peab olema rahumeelne üleminek demokraatiale ja selleks tuleb luua tingimused vabade,

läbipaistvate ja usaldusväärsete presidendivalimiste läbiviimiseks kindla ajakava alusel, kõigi osalejate jaoks õiglastel tingimustel, läbipaistvalt ja usaldusväärsete rahvusvaheliste vaatlejate juuresolekul;

8. tuletab meelde, et kestva lahenduse saavutamiseks Venezuelas on peamine korraldada vabad ja usaldusväärsed rahvusvaheliselt vaadeldavad presidendivalimised ning taastada demokraatlikult toimivad riigiasutused, sealhulgas riiklik valimisnõukogu ja ülemkohus;

9. rõhutab, et eriti oluline on, et rahvuskogu moodustaks uue, iseseisva ja läbipaistva riikliku valimisnõukogu, mis on representatiivselt ja koosseisult täielikult kaasav ja tasakaalustatud;

10. tuletab meelde, et demokraatlike institutsioonide ja põhimõtete austamine ning õigusriigi väärtuste järgimine on olulised tingimused Venezuela kriisile rahumeelse ja kestliku lahenduse leidmiseks Venezuela rahva hüvanguks;

11. tuletab meelde, et EL on valmis toetama tõelist protsessi kriisi rahumeelseks ja demokraatlikuks lahendamiseks;

12. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles tõhustama ELi meetmeid demokraatia taastamiseks Venezuelas, sealhulgas pikendama inimõiguste rikkumiste ja repressioonide eest vastutavatele isikutele kehtestatud sihipäraseid sanktsioone ning laiendama neid sanktsioone ka nende pereliikmetele;

13. on seisukohal, et ainus Venezuela diplomaatiline esindus, mida EL peaks tunnustama, on Juan Guaidó seadusliku ajutise presidendina nimetatud esindus; nõuab seetõttu Nicolás Maduro ja tema ebademokraatliku valitsusega seotud missioonide diplomaatiliste volituste peatamist;

14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Venezuela seaduslikule ajutisele presidendile ja Venezuela Bolívari Vabariigi rahvuskogu esimehele, Lima rühma riikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele ning Ameerika Riikide Organisatsiooni peasekretärile.